

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Palackega izjava in mi.

Prijavili smo v zadnjih številkah „Slovenskega Naroda“ celo najnovejšo izjavo slavnega Čeha Palackega. Naši bralci so videli, kako stari mož z mladostno živostjo risa krivičnosti, katere se od strani Nemcev nam Slovanom godé. Slika, ki jo je Palacky narisal o Nemcih, kakoršni so dozdaj nasproti Slovanom bili, je ostra. Ona je morda celo nedržavniška, ker vodja češkega naroda, ki bode moral naposled vendar mirnim pôtém iskati in najti „modus vivendi“ z Nemci, vodja naj bi bil to osorno, še večjo strast pri Nemcih budeče ker tudi iz strasti izvirajoče zrcalo, katero Nemcem pred oči postavlja — morda komu drugemu prepustil. Ali tega žalibog noben Slovan ne more tajiti, da je vse resnica, britka resnica, kar Palacky o Nemcih pravi; to čutimo mi Slovenci v svoji tisočletni neveseli zgodovini isto tako, kakor Čehi v svoji slavnjejši, če prav ne veselejši zgodovini.

S tisto ostroostjo, kakor Nemcem, pa pove stari vodja „Staročehov“ tudi jezuitom in klerikalcem velike resnice. On konstatira, kako je Rim bil vedni sovražnik slovanskega češkega naroda, kako so jezuitje češko narodno literaturo zatirali in narodno življenje uničevali (kakor pri nas Slovencih). On pogublja duhovensko gospodoljublje (katera edina je pri nas Slovencih razpor v narodni politiki naredila). On uničevalno udari po rimski kuriji in njenih svetnikih, ki so novo dogmo o papeževi nezmotnosti ustvarili, vsled tega cerkvene homatije napravili in s tem nevero pospeševali, jej sami tla nadevali, da si na druge vpijejo in jim nevero očitajo, s tem pa hočejo samo svojo poželjivost pokriti, da bi oni sami povsod vladali. Palacky odločno protestuje proti ultramontanizmu in prizna oblast dr-

žave, v konfesijonalnih rečeh odločilno besedo vmes govoriti.

No, ali se bodo odslej še upali naši slovenski klerikalni in „staroslovenski“ Abderiti, v svojih ultramontanskih pohotnostih na Čeha sklicavati se? V Čebih, v Hrvatih, v Srbih, v Rusih, v nobenem slovanskem narodu nij romanskega ultramontanizma, pa bi pri nas edinih Slovencih vladal? Bi-li ne bilo to sramota za vsacega izobraženega Slovence posebe? Mi Slovenci sami bi v kuti z roženkancem in litanijami politiko delali v posmeh evropskega sosodstva? Ne!

Ko bi mi imeli take „stare“ narodne vodje kot je Palacky, ki tako razsvitljeno, tako možato pišejo, pri nas bi ne bilo nikdar razpora v narodni stranki. A naši „Staroslovenci“ so žalibog iz druge kovine! Pri nas nij nobeden Bleiweis ustal in protestoval proti mežnarstvu, tercijalstvu in hinavstvu, katero je naenkrat hotelo naš narod in njegovo politiko samo v svojih vajetih imeti; nego pri nas se je začelo proti nemu kandidatu agitirati, ker v petek meso je, proti drugemu, ker je besedo „omika“ izgovoril itd. ter Bleiweis je v svojem listu zatrobil nepozabljeni v naši zgodovini izrek: „rajši nemškutarja nego liberalnega Slovence.“ Klerikalstvo in neumnost je več kot narodnost, — to je naših starih geslo.

Naše „staroslovenske“ klerikalne novine so se vedno v nepošteni borbi proti nam svobodomiselnim narodnim Slovencem sklicavale na Staročeha in njih vodjo Palackega. Zdaj, ko Palacky sam klerikalna načela energično zavrže in Rim ter jezuvite stigmatizira, — kaj delajo naši klerikalni Abderiti? Meni nič tebi nič izpuščajo iz Palackega govora vse kar je mož krepkega proti njih črnim nakanom rekel. Tako mislijo, da, če oni svojim braicem resnice ne povedo, je nij na svetu. S tem, da se osramočeni v kot

stisnejo in morajo molčati, dajejo si spričalo ubožnosti in potrjujejo, da so si propada ultramontanskega sami v svesti.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 19. junija.

Dunajska uradna „Wiener-Ztg.“ pri naša cesarsko pismo na grofa Andrašija od 14. t. m., s katerim se temu ministru prememba v vojnem ministerstvu na znanje daje. Uredništvo tega uradnega lista se izgovarja, da to pismo samo zavoljo pozabljivosti nij bilo ob enem s Kollerjevim imenovanjem objavljeno. To je pa precej neverjetno, in sumiti je, da se hoče s tem nekako potolažiti Magjare, ki so hudi, da se je sprememba zgodila brez vednosti Andrašijeve.

Še zmirom **Koller** in njegovo nekako še vedno nerazjasnjeno imenovanje za vojnega ministra, zanima avstrijsko časopistvo. Oficijozni listi bi radi razburjene ustavoverce pomirili, zato trdijo, da vse nij nič nego prememba oseb, sistem ostane stari in vse pri dozdanjem. Ogerski listi menijo, da je Kuhn pal v boji z nekonstitucionalnimi elementi.

Češki listi govore o poslavljajočem se in o novem namestniku. „Narodni listi“ in „Pokrok“ pravita, da jima tiskovne razmere ne dopuščajo govoriti naravnost o Kollerjevih delih, kateri pa — nij nič opravi, kakor tudi Weber ne bo, ako udari po Kollerjevem potu.

Ogerski minister Bitto je oficijelno zbornico potolažil, da bodo poslanci precej domov puščeni, ko izvrše novo volilno postavo.

Vnanje države.

Mac-Mahon je 15. junija konferiral z legitimističnim poslancem Anereu de Kerdel ter mu je izrekel, da na njen način ne vzame ministerstva levece. — V „Journal Officiel“ objavlja pet poslancev, med njimi general Cissey, da so glasovali proti predlogu levega centra glede organizacije republike, ne pa, kakor listi poročajo, da bi bili glasovanja zdržali se. Francieu zahteva,

Listek.

Ljubica Tizianova.

(Historična novela.)

(Konec.)

Trije mogočni vzemši cesarja v sredo korakajo počasno in molče iz sobane v dvorano sveta desetih. Na željo cesarja vzel je sam sliko Lavre Cenci v roko ter ide naprej, da bi mogel prej objaviti cesarja.

Otvori se dvorana, o katerej se je dozdevalo, da nema oken. Vrsta sveč je gorela na dolgej mizi, pri kateri je sedelo deset mož v črnej noši s krinkami na obrazih.

Vsi se vzdignejo pri vstopu vladarja.

Ne besede ziniši podá dože sliko Lavra Cenci najbliže sedečemu svetniku. Toista

preide iz roke v roko in opazovali so jo s šepetanjem in čudenjem.

— Naj gospôdi predložim eno vprašanje! pravi Karol z lepo donečim glasom. Bi se-li kdo navzočnih v svojej mladosti bil čutil osiguranega pred lehkomiselnostjo naprotiv krasoti, ki jo kaže ta slika? — Rokó na srce... Dajte mi odgovor!

Svêet desetih molči.

— Vi ste čez Tiziana obsodbo izrekli! pravi cesar ter zapusti dvorano.

Ko dospé Karol k vili Pietra Aretina, stopi prednj Tizian pobitega obraza.

— Kje je tvoja doma? vpraša cesar s živahnostjo se ogledavši.

— V mestu, v palači Cencevih, odvrne mu Tiziam.

— Si-li ž njo govoril?

— Da, veličestvo.

— S kakovim obrazom mi povedaš to, slikar? Bi-li moral misliti, da si izgubil svojo ljubico za vse veke?

— Jaz sem jo izgubil, blagi cesar, vsklikne Tizian, sê strastno bolestjo. Lavra je nevesta Andrea Donata. Dalo se jej je na izvoljo: ali iti v kloster, ali me osvoboditi petnajstletne ječe sê svojo zaročitvijo z lisjakom Donatom.

— Ah! ti punski malovredneži! To je bilo vse, kar mu je odgovoril Karol, ki je za trenotek v svojem srečju zabil, da je cesar.

Od svoje tekmice osvobodjena, posrečilo se je signori Lavri Eustochio kmalu, pridobiti si srce in ljubezen Alfonza, vojvode Ferrarškega, ki je potem, ko je Karel V. zapustil Italijo, Tiziana zopet poklical na svoj dvor. —

Prev. Rad. Pukelj.

da se glasovanje izreče za nevredno. Predsednik Buffet pa odgovarja, da narodna zbornica pač ima pravico svoje sklepe spreminiti, a neveljavne spoznati jih ne more, ako so uže verificirani. Delajte kar hočete, kliče Buffet, s tem glasovanjem, republiki vendar ne odidete. — Komisija trideseterih hoče štirinajst dni, da poroča o predlogu levega centra. — Poslanec na angleškem dvoru Larocheoucauld je demisijoniral ter se v Pariz vrnil. — Rochefort je 17. t. m. prišel v Queenstown; ljudstvo ga je navdušeno sprejelo. Policija je z največjim trudom zabranila ekscese.

Španjski republikanski general Echagüe operira proti levi strani Karlistov teritorija Cinco-Villas, a Concha na južni strani gre proti Estelli.

Švajcarski list „Bund“ razglša dekret „svete rimske kongregacije“, v katerem se izreka velika ekskomunikacija čez tiste župnike, ki bi sprejeli volitev po ljudstvu. To jako karakteristično pismo pravi, da je „pretehtavši velike in jako zdrave določbe svetih kanonov apostoljska avtoriteta morala predrzne in brezbožne župnike preklesti, in sicer zaradi velike skrbi in usmiljenja, ki je ima deveti Pius nasproti svojim ovcam. Morala je najti zdravilo, ki ima z zlom enako energijo. — — — Vsi, ki imajo vero, da je ta ekskomunikacija božje svarjenje, naj se boje od ljudstva izvoljenih župnikov kakor medvedov in roparjev, ki so le prišli krast, razdirat in žret“. — Rim res vedno skrbi, da se ima svet za kaj smejati.

Italijanski oficijelni list razglša kraljev dekret, vsled katerega se ima parlament odložiti. — Papež je 17. t. m. začel sprejemati one, ki so mu prišli k osemindvajsetletnici „sreče in še mnogo let“ voščiti. — Ministerski predsednik Minghetti je na Bavarsko odpeljal se.

Nemški zavezni svet je končal 17. t. m. popolnem posvetovanju državne pravne postave, ter je večidel vse dostavke zavrgel. Predlogi Prusije so se skoraj vsi sprejeli, ravno tako predlog Hesenskega, po katerem imajo kazenske komore pri glavnih obravnavanjih s petimi udi napolniti se in je za obsojenje po takih komorah ne enoglasnost, nego dvetretjinska majoriteta potrebna. Pruski predlog, naj se dve ločeni sodnji za civilno pravo in za kriminalno pravo postavite, se je odbil ter se je sklenilo postavljenje enega samega sodnijskega dvora. Določba, kje ima ta urad imeti svoj sedež, se je na predlog zaveznega sveta cesarju prepustila. Bržkone bode Lipsko. — V Moguncu zaseda zdaj nemško katoliško društvo; 17. t. m. je Moufang govoril o socialnem vprašanju ter je izrekel sledeče želje: postav o uporabljenji telesnih in finančnih močij ljudstva, zmanjšanje bremen davkov, zopetno uvedenje odrtnijskih postav, skrb, ki ima obsegati vse razrede a ne samo državno garancijo za podvzetnike, odstranjenje pomanjkljive obrtnijske postave, na katoliški (!) podlagi sestavljeno rokodelsko pravo, podobno brodrskemu in trgovinskemu pravu, končno omejevanje ženskega in otročjega dela. — Dalje je ta pobožni zbor sprejel resolucije, v katerih se moderna civilizacija imenuje nezvedinljivo s katoliško cerkvijo; dalje resolucijo, da ima papeški tron biti politično samostalen ter vse tradicionalne pravice dobiti nazaj, a da se ima perhorrescirati ustava nemške države, nacionalna stranka, jezuitovska postava, militarizem, razkristijanjenje in vodstvo poduka po državni oblasti, liberalni časniki in vnanja politika, da se imajo podati sredstva za rešenje socialnega vprašanja, kakor tudi, da se ima ustava katoliške cerkve in njene pravice varovati, državna cerkev pa odvracati ter se zoper odstavljenje škofov po posvetnih sodnijskih dvorih kregati. Kakor se iz vsega tega vidi, mora na Nemškem jako vroče biti.

Badenska druga komora je sklenila z adresno na velikega vojvodo zakonsko os-

novno glede vpeljanja obligatoričnih mešanih šol in mešanih učiteljskih seminarjev.

Dopisi.

Iz Novega mesta 18. jun. [Izv. dop.] Mnogokrat se vam je uže poročalo o stanju raznih, slovenskih gimnazijskih šol. Naj vam denes tudi nekaj o naši gimnaziji poročam. Kakor povsodi, tako se i tukaj razlaga slovenski jezik in naša literarna zgodovina tako suhoparno frančiškansko — morda še suhoparnejše, nego drugod. Pri razlaganju in pretresanju raznih slovenskih del in za našo literaturo zaslužnih mož se naš učitelj postavi vselej na versko stališče. Tako na primer odreka ustanovitelju naše literature Trubarju vse zasluge za naše slovstvo in za razvoj našega pismenega jezika, samo zato, ker je bil — protestant. O razlaganju Preširnovih pesnij se drži strogo stare izdaje, in trdi, da so njegove pesni nedotekljive, da se ne smejo nič popravljati, da, celo tiskarni pogreški bi morali po njegovem menjenji nespremenjeni ostati. O njegovem „Krstu pri Savici“ trdi, da je nedovršen, da je to, kar je Preširen napisal le uvod k večjemu, obširnemu eposu; torej se je jako dolgo pripravljajl do branja Preširnovega „uvoda“. Dijaci so morali prebrati kot zgodovinsko podlogo dotična mesta v Valvazorji. Ko se je prečital „Krst“ trdil je, da se ne ve, kaj se je godilo in kamo je prišla pozneje Bogomila ali Črtomir, ne vodoč, da mu zadnja vērza dovolj jasno povesta, da

Domov je Bogomila šla k očetu,

Nič več se nijsta videla na svetu.

Osobo Črtomirovo hoče strinjati s sv. Hermagoro, in na tej podlagi (o sv. Hermagori) je spisal Podgrajski župnik J. Volčič (znani pisatelj mašnih bukev), ves epos, počemši tamo, kjer je po pater Ladislavovem menjenji Preširen končal uvod. Žal mi je, da nemam prilike, dobiti omenjenega „krsta“ Volčičevega v roke, da bi zamogel vam kak odlomek iz njega podati na poskušnjo — ne za primerjanje, kajti mej Preširnom in Volčičem je razloček, kakor mej nebom in zemljo, nego le, da bi imelo slovensko občinstvo priliko, seznaniti se vsaj z odlomki te, po klerikalnem kopitu izkovane slovenske „Ilijade“ ka-li? Sploh se naši učitelji drže istega ravnala v sodbi našega slovstva, kakor je Stritar načrtal tako izvrstno v „Triglavu iz Posavja“. O znanem slovenskem novelistu trdi, da je njegovo najboljšo delo eno, ki ga je društvo sv. Mohorja izdalo, to bi mu bilo preneslo „neveljavno“ slavo mej našimi prvimi pisatelji, a ker je pozneje „zaljubljene“ novele pisal, to po njegovem menjenji nij nič, to so „smeti“. O takih razmerah nij pričakovati, da bi se naša mladež naučila slovenščine, da bi dobila veselje do izpoznavanja slovenske literature, nij se nadejati, da bi ti kedaj za narod sploh kaj literarno delali, kamo-li uže na slovstvenem polji? Torej nij čuda, da na vsej novomeške gimnaziji nij deset dijakov, ki bi vedeli, kaj je Preširen, in ki bi bili čitali vse njegove pesni; mej temi desetimi pak jih gotovo dve tretjini ne ve, katere zasluge ima ta za naše pesništvo. — Baš tako se razlagajo drugi predmeti. Zgodovina se v nekaterih razredih kaj čudno razlaga, se ve da le tamo, kjer te predmete oo. frančiškani predavajo (posvetnega prof. Šukljeja častno

izvzemši). Mesto da bi se učila zgodovinska fakta itd., pak jim filologično razlaga pomen vsacega imena, njegovo koreniko in izvir. Profesor fizike, guardijan o. Bernard razlaga ta predmet z verskega stališča! in smatra za čudeže to, kar se lahko po prirodnih zakonih razjasni. Tako je na priliko trdil, da je bila toča, ki je lani pobila novomeško okolico — božji čudež! Fizika pa čudeži! —

Mnogo enacega bi Vam še imel poročati, a naj bode za denes dovolj; menim, da navedena fakta dovolj jasno kažejo stanje našega gimnazija.

Od Škocijana na Dolenjskem 16. junija. [Izv. dopis.] Po konfesionalnih postavah se imajo napraviti župnijske občine, katere bodo imele z župnikom vred oskrbovati župno in cerkveno premoženje. Dozdaj imata povsod dva cekmojštra to skrb, a navadno sta le prikimovca župnikova in prepustita župniku, hoče li dobro ali slabo ravnati s cerkvenim premoženjem. Kako dobro bi bilo, da bi se skoraj napravile take župnijske občine, kaže prigodba, katera se je pri nas prigodila. Pogorela je župnikova pristava, katera se zdaj ima na novo zidati in so stroški preračunjeni na 5100 gold.; tudi na farovži je bilo po ognji škode za 100 gld. Cela ta poslopja pa nijso bila pri nobenem društvu zavarovana, in temu je le nemarnost župnikova kriva. Ubogi občani bodo zdaj morali celo škodo sami nesti. Revščina je uže tako velika, potem nas pa še take nepotrebne plače zadenejo. Ko bi imeli župnijske občine in izvoljene zastopnike, kateri bi postavno morali nadzorovati cerkveno premoženje, gotovo bi zanj skrbeli, dobro vedoči, da gre pri tem v prvi vrsti za njihov žep. Zato želimo, da se skoraj napravijo župnijske občine.

Od Loža na Notranjskem 18. jun. [Izv. dop.] V loški dolini je povodenj kakoršne se ljudje v tej dobi ne spominjajo. Vasi Podcerkev, Nadlesk in Done so zopet popolnem pod vodo, močno poškodovane so pa tudi vasi Podob, Kozašče in Šmarata, več ali manje je pa trpela vsa dolina, ker se je voda povsod po njivah nabirala, ali pa drla ter sad in zemljo odnašala. Vasi Knježina njiva, Vrhnika, Markove, Olševke, nekoliko tudi vasi Podob, Lejvas in Podgora je pa pred 10 dnevi toča tako hudo zadela, da reži nij niti za seme ostalo, družega pridelka bo pa komaj na pol.

Čudili smo se, ko smo brali v „L. Ztg.“ poročilo, o zadnji povodnji da mraz in nalive nijso škode napravili, med tem ko je slana tukaj sadje do čistega pobrala, in so tri vasi morale pretopljene njive v drugič posejati. Čudno se nam je najbolj to zdelo da je moglo planinsko glavarstvo o tem poročati, ker zagotovo vem, da nij bilo nobenega gospodov od c. kr. glavarstva v istem času tukaj in tudi niti župan niti nobeden podžupanov nij bil o tem povprašan niti nij poročal. Blažena vsegavednost!

Tukaj je treba zdaj zdatne in prav nagle pomoči, namreč treba je ljudi s semenom preskrbeti (z ajdo in prosom) da ne bodo njive prav prazne ostale. Revščina je pa tolika, da nij misliti, da bi mogli ljudje si sami iz svojega in zdaj v drugič semena preskrbeti. Ob enem bi bilo uže zdaj sredstva preudarjati, da se lakoti v okom pride za prihodnjo zimo in spomlad kajti pridelka ne bo in zaslužka tudi ne, kajti kakor se

kaže trgovina z lesom na Ogerskem in v Slavoniji kamor naši ljudje čez zimo zahajajo je popolnem opešala.

Iz Hrvatskega 17. jun. [Izv. dop.] Pred letom 1848 živel je v hrvatskem Zagorju graščak bogat in ponosen, ošaben in prevzetan. Imel je pod soboj toliko tlačanov, da nij več vedel, za kakšno raboto bi jih mogel vse upotrebljevati. V svojej prevzetnosti izmisli si nekega dne sledeči aristokratski „sport.“ Okolo mlake vsred graškega dvorišča postavi četiri mlatiče, ter jim ukaže, da morajo celi dan mlako mlatiti. Posnemati je morebiti hotel Kserksesa, ki je dal, kakor Herodot pripoveduje, neubogljivo morje šibati. Na balkonu stoje, imel je svoje veselje, kako je blato na vse strani, najbolje pa po mlatičih štrkalo. Na večer je pa predstavil od noge do glave oblatene četiri mlatiče svojej „milostivej,“ in imeli so veliki gaudium ž njim. To nij bajka, to je gola resnica. Graščak živi še denes v Zagrebu, pa bogat nij več, ponosen tudi ne, še manj pa prevzetan in ošaben. Blagodari onemu, ki mu kupi za groš slivovice. Njegova milostiva ne deli več milostij, nego druge — miloščine prosi. — Enaki temu graščaku so Magjari. Bogati sicer nijso, kakor so se delali še ne davno, oholi, prevzetni in samopašni so pa kakor nobeden drug narod na zemlji, ne misleči na to, da pred propadom napuh kot naznanjevalec propada korači. Nemačarske narode imajo za svoje tlačene, in ker jih drugač za svoje namene uporabiti ne morejo, gonijo jih k magjarskej slovni in k magjarskemu slovarju, ter imajo veliki gaudium ž njimi, kako lepo „telemtelujejo.“ Osoda brzim korakom korači, in bog ve, če se Magjarom ne bo prej ko sleje godilo, kakor se godi denes zagorskemu graščaku in njegovej milostivej. Nenadnega odpusta vojnega ministra Kuhna prestrašili so se Magjari, kakor uže dolgo nobenega drugega dogodjaja. V tem dogodjaji vidijo magjarski listi začetek — ne reakcije — pač pa promene državnega sistema, in v sledstvi tega izgubo svoje državne samostalnosti. Njihov strah je tem večji, ker je gotovo, da je kralj ministra Kuhna brez vprašanja in brez znanja Andrassyja odpustil, ker vidijo, da je s tem dogodjajem dvorska in vojniška stranka v javno akcijo stopila. Sedaj bi Magjarom pomoč nemačarskih narodov proti kamerili in vojniški stranki zlata vredna bila, če bi je bilo, pa je nij, niti je ne bo. Sicer nevarnost še nij baš za petami, pa vtegne vsaki čas priti. Se ve da je grenko za Magjare, one za sebi ravne imeti, katere so do seh mal zmerom kot svoje sluge imeli, pa kdor ne more celega hleba dobiti, mora se tudi s koščekom kruha zadovoljiti. Tudi hrvatski oficijozni listi prestrašili so se nenadnega odpusta Kuhna, pa jaz bi mislil, da Hrvati nemajo uzroka v skrbeh biti za svojo bodočnost naj se političen položaj uže sem ali tam obrne.

Domače stvari.

— (Slovenskim pisateljem.) Ruski profesor J. Baudouin de Courtenay, ki zdaj v Lipskem biva, je poslal enemu svojih prijateljev na Slovenskem pismo, iz katerega posnemljemo te-le vrstice: „Slavjanski blagotvoriteljni komitet“

v Peterburgu izdaja knjigo „Slavjanski Sbornik“, v kateri bodo tiskani razni popularni za publikum lahko umevni spisi historičnega, etnografičnega, ekonomično-statističnega, pa samo ne političnega zapopadka. Politika je izključena zaradi tega, ker knjiga ima namen učiti, a ne dražiti in vzpodbujati strasti. Vse, kar bi moglo žaliti katero si bodi pleme slovansko, se bo iz „Sbornika“ brezizjemno izključevalo. Eden poglavitnih udov „Slav. blagtv. komiteta“, profesor peterburške univerzitet gosp. Lamanski je me je prosil, da bi jaz nagovarjal svoje znanke in prijatelje med Slovenci, da bi se tudi udeležili tega podvzetja, pošilja te temeljito sestavljene članke posebno o sedanjem narodnem gibanju med Slovenci in Istrijani. More se pisati tudi ne po ruski, pa se uže najdejo prestavljaleci. — Ali bi Vam ne bilo mogoče obrniti na to stvar pazljivost slovenskih učenjakov in spisateljev, kakor na pr. Erjavca, Levstika, Pajka, Pleteršnika, Raiča, Jurčiča in dr. Gotovo bodo sodelavci „Slavjanskega Sbornika“ dobivali tudi dober honorar, akopram mi Lamanski od tega nič ne govori. Pa to se samo po sebi umeje. Kedor bi hotel poizvedeti kaj bolj na tančeno, naj se obrne na samega Lamanskega, p. n. Seiner Hochw. Herrn Wladimir Lamanski Universitätsprofessor in Petersburg, 3. Rotte des Ismajlovschen Regiments Nr. 11, H. Nr. 4.“

— (Konfiskacija „Slov. Naroda“), zoper katerega je zastopnik našega odgovornega urednika ugovor vložil, je bila pri sodnijskem obravnavanju včeraj potrjena, — kar smo pričakovali.

— (Gorelo) je predsinočnem okoli 1/2 10 na dvorišči dr. Schafferjeve hiše pri bolnici, in sta hlev ter drvarnica upepeljena. Množica več tisočev ljudij se je bila nabrala po ulicah. Reda nij bilo nobenega in ko bi ogenj ne bil kmalu pogašen, bila bi se na natlačenih ulicah lahko nesreča zgodila.

— („Savinskega učiteljskega društva“) pravila so od visoke c. kr. namestnije v Gradci potrjena.

— (Na Vranskem) je razpisana podučiteljska služba z letno plačo 360 gld. in s prostim stanovanjem.

— (Očetomorstvo.) V Ješencah, fraj-hamske fare, je dné 8. t. m. 19letni sin kamen v očeta vrgel, ter ga na desnem senci tako nesrečno zadel, da se pri priči mrtve zgrudi. Bila sta oba pijana. Nesrečni sin se sam pred sodnijo postavi. Ali ga je res sin usmrtil ali pa mrtud zadel, pokazala bo sodnijska preiskava. Bil je — se „G.“ poroča — umrl A. Vrhovšek oženjen ter imel 2 sina in hčer. Oča je bil najboljši mizar med Mariborom, Ptujem in Slov. Bistrico. Mizarja sta tudi oba sina, stareji, ki je pri vojaki, in mlajši doma, kateremu se je velika nesreča pripetila.

— (Iz Koprive na Krasu) se nam piše: Letos so kmetom, ki imajo poslopje na mrazu, večidel vse sviloprejké še mlade poginole. Ostale so se še precej dobro obnesle, posebno tistim, ki so vzeli preteklo leto kokone za seme v Sežanskih bližnjih vaseh. — Potem se je tudi seme nekega Dalmatinca posebno dobro obneslo, kateri je jajca za seme po celem Krasu razdelil. V Gorici na trgu se prodaja kokone japonske po 40—50 kr., pšenične pa po 80 kr. fant, pričakuje se dan za dnevom, da se vzdigne

kup na 1 gld. 50 kr., ker se pričakuje svilnih kupcev iz Italije.

— (G. Jaranová pobožna „Danica“) se v vabilu na naročbo samá hvali, da je tak list „brez katerega celo liberalci živeti ne morejo.“ Ker so po „Danici“ liberalci svetu tako strašno škodljivi, morala bi po zdravi logiki „Danica“ iz patrijotizma pobožno umreti, da bi potlej liberalci ne „mogli živeti.“ Torej je menda pričakovati junaškega novinarskega samomora.

Razne vesti.

* († Franje Kurelac), hrvatski akademik, eden največjih hrvatskih filologov in pisateljev je 18. t. m. v Zagrebu umrl. Pokojnik je bil med Hrvati poseben prijatelj Slovencev, katerim je v Jugoslovanstvu lepo bodočnost prerokoval. Tudi je o Slovencih kaj lepo pisal, zato je mu blag spomin tudi v našem narodu.

* (Hrvatski slovar.) Jugoslovanska akademija znanosti v Zagrebu namerava izdati hrvatski slovar, ki bode večji, nego kateri dozdanih rečnikov.

* (Iz Siska) se hrv. „Obzoru“ brzojavlja, da sta Kulpa in Sava povodenj naredili in tisoče oralov setve in travnikov je pod vodo uničeno.

* (Ministerstvo za deželno brambo) županstvom naznanja, da bodo vojaške vaje deželne brambe v dobi 1. avgusta do 30. septembra. K vajam bodo poklicani vsi častniki, kadeti, zdravniki, vsi podčastniki, kateri so stopili 1872 in 1873 iz rezerve v deželno brambo, kakor tudi vsi brambovci, ki so bili v deželno brambo vzeti v letih 1869, 1870, 1871, 1872 in 1873. — Vsak se ima udeležiti vojaške vaje pri svojem brambovskem bataljonu, ako nij čez 10 milj daleč od sedeža vodstva svojega brambovskega bataljona, taki imajo pravico prositi dovoljenja, da se udeležijo vojaških vaj pri brambovskim bataljoni v okrajih, v katerem stanujejo.

* (Požar.) Oni teden v četrtek je vas Borova na Češkem do tal pogorela. Strašen vihar je vlekel in prav v kratkem času je pogorelo preko sto hiš in tudi nedavno na novo sezidana šola. 150 familij nema kam pod streho; največ jih nij bilo zavarovanih.

* (Nesreča.) Feldmarsallejtnant Piret, ki je bil ob enem v nedeljo s Kollerjem imenovan za komandanta v Kašavi, je 16. t. m. z voza pal, ker so se bili konji splašili in je na smrt ranjen. Voz se je ves razdrobil. Oberst Gradnitz in njegova žena, ki sta se ž njim vozila, sta lahko ranjena.

Poslano.

Slavnemu odboru „Slovenske Matice“ v Ljubljani.

Vsak domoljub, posebno pa družabnik se zanima za delavnost „Slovenske Matice“, za katero je bila enkrat med Slovenci toliko navdušenost. Da bi ta gorečnost za naše najiminenitnejše literarno društvo ne ponehala, bi bilo želeli, da bi se o delovanji „Matice“ poročalo po vseh slovenskih časnikih. V „Slov. Narodu“, „Soči“, „Tedniku“ in „Gosp.“, katere liste pri nas največ čitamo, pa uže dolgo dolgo nijsmo ničesar izvedeli iz odbora „Slov. Matice“, kar nevoljno pogrešamo v teh listih. Zavoljo tega se s tem obračamo na sl. odbor „Mat.“ in pa na č. g. urednike teh listov, da bi skrbeli, da občinstvo iz časnikov kaj izve o delovanji našega prvega literarnega zavoda.

V Ljutomeru 18. jun. 1874.

Večina tukajšnjih družabnikov „Matice“.

Loterijske srečke.

Na Dunaji 14. junija: 15. 24. 74. 48. 68. V Gradcu 14. junija: 66. 45. 8. 21. 79.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni **Revalescieri du Barry**

v Londonu.

Vsem trpečim zdravje po izvrstni Revalescieri du Barry, katera brez porabe leka in brez stroškov sledeče bolezni odstrani: bolezní v želodeci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na slisnici, v dušnjaku, v mehurju, in na ledvicah, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času nosečnosti, skalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so vsem lekom zoperstavljala se:

Spričevalo št. 73.928.

Waldeg na Štajerskem,
3. aprila 1872.

Hvala Vašej Revalescieri, katero sem jaz, 50 let star mož, skozi 2 leti neprestano užival, sem od mojega 10letnega trpljenja: otrpnost na rokah in nogah, skor popolnem ozdravel in opravljam, kakor v najboljših časih, svoje posle. Za to meni izkazano veliko dobroto Vam izrekam s tem srčno zahvalo.

Br. Sigmo.

Spričevalo št. 93.268.

Trapani v Siciliji, 13. aprila 1870.

Moja žena, žrtva strašnih, nervoznih bolečin, s hudo oteklino na celem životu, s srčnim bitjem, nespečnostjo in vraničnico v najhujši stopinji, je bila od zdravnikov za izgubljeno zmatrana, kar sem se odločil pribežati k Du Barry-evi neprecenjeni Revalescieri. To izvrstno sredstvo je na začudenje mojih prijateljev, v kratkem času one strašne bolečine ozdravilo in mojo ženo tako okrepcalo, da se je, dasiravno 49 let stara, plesov udeležiti mogla. To Vam naznanjam na korist vseh enako trpečih in se Vam srčno zahvalim.

Atanasio Barbera.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalescieri pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescieri-Biscuiten v puščah 4 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescieri-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradci bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

Urmli v Ljubljani

od 16. do 18. junija.

Lorenc Cotman, dninar, star 59 let na kapucinskem predmestju št. 68 od mrtvuda zadet v hlevu mrtve najden. Stefan Peteani, obojenjak, star 72 let, v civilnem špitalu in gospa Marija pl. Šivichofen, vdova posestnika, star 96 let v mestu št. 269, oba za oslabiljenjem. Henrik Eger, otrok trgovca, 6 dnij, na št. peterskem predmestju št. 3. za čeljustnim krčem. Helena Šusteršič, prvorojena dvojčica kočijaža stara 1 mesec in 17 dni, na kapucinskem predmestju, za drisko. Marija Sedmak, otrok mizarske vdove, 3. leta, v mestu št. 66 za oslabiljenjem pljuč. Ana Melk, soproga polzemljaka, 45 let in 11 mesec., na morostu št. 13. za pokazenjem jeter. Pater Alfonz Smolič, frančiškanski duhovnik, 60 let, v frančiškanskem klostru, za vročinsko boleznijo v glavi. Jera Dolinar, soproga obojenjaka, v civilnem špitalu, za sušico.

Tujci.

19. junija:

Evropa: Grof in grofinja Kalnoky s konteso in služabniki, grofinja Silva Taroca s konteso, bar. Mundy z Moravskega. — Oberkircher gozdarski svetovalec s ženo iz Gradea.

Pri Slonu: Pirkner iz Trsta. — Puzl od sv. Križa. — Sitling iz Schwarzenberga. — Albori zasebnik iz Trsta. — Lipson iz Milana. — Sterger huz. vahtmajster iz Št. Jarneja.

Pri Maliči: Gospa Moos, okr. predstojnika soproga iz Planine. — Brajčnik, potnik, Hirsch Ida guvernantka z Dunaja.

Dunajska borza 19. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld.	40	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	85	"
1860 drž. posojilo	108	10	"
Akcije narodne banke	991	—	"
Kreditne akcije	219	50	"
London	111	90	"
Napol.	8	93	"
C. k. cekini	—	—	"
Srebro	106	25	"

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Razglas.

Z dovoljenjem c. kr. deželne sodnije v Ljubljani se bode k **Jožef Gregorič-evi** konkursni masi pripadajoče premakljivo blago, namreč: hišna in stanovanjska oprava, posteljna priprava, hišno in posteljno perilo, potem slike, zrcala, lustri, vozovi in različne magacinske utenzilije itd.

vtorek 30. junija t. l.

v navadnih uradnih urah od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne v **kapucinskem predmestju, celovška cesta v Gregorič-evi hiši št. 67** v prostovoljni, javni dražbi proti takojnemu gotovemu plačilu največ ponujajočemu prodajala. V Ljubljani, 16. junija 1874.

(153—1)

C. kr. notar in sodnijski komisar:

Dr. Jarnej Zupanec.

Za oskrbnitvo za vojaško menažo (Mannschafts-Menage-Verwaltung)

ki s **1. julijem t. l.** pri 17. rezervni komandi stopi v življenje, se za okolo 450 mož potrebne viktualije, ekskluzive goveje meso od rezervne komande za preskrbovanje razpišejo, in naj vsi oni, ki hočejo s kontraktom prevzeti preskrbovanje (Lieferung) viktualij, in sicer: krompirja, rajža, moke, cukra itd. svoje dotične oferte najdalje do **26. t. m.** podpisane rezervne komandi vpošljejo. Pogoji kontrakta se pogledajo lahko pri lieut. Polainer-jí, št. Petersko predmestje šte. 94.

(155—2)

Čas preskrbovanja obsega obrok od **1. julija 1874 do konca maja 1875.**

Od c. kr. rezervne komande 17. peš-polka.

Adolf Eberl,

slikar napisov, lakirar in mazalec in trgovec
z oljnatimi barvami,

glavni trg, krojaška ulica šte. 258.

(Ne zamenjati z M. Eberl, frančiškanska ulica.)

(149—2)

Cene oljnatih barv:

Belo-srebrna barva,
Rumenjakova svitla in temna,
Lesna barva v vseh tonih,
Siva " " " " funt 29 kr., poprej 30 kr.
Angeljsko rudeča,
Zelena, svitla in temna, funt 45 kr., poprej 50 kr.
Firnjs, " " " " en gros 36 kr.
Kopalni laki od 1 gld. funt višje, kakor vse tukaj ne imenovane barve po najnižjih cenah, kakor sicer nikjer.

Za mnogo obiskanje prosi

zgornji.

Naročbe zunaj Ljubljane urno proti povzetju (Nachnahme).

Razglas

hranilnice in zastavljavnice Ljubljanske.

Zarad sklepanja računov za I. semester 1874 bo

hranilnica

od 1. do 15. julija 1874 in

zastavljavnica

26. junija, in od 1. do 16. julija 1874

zaprta.

(152—2)

Ravnateljstvo hranilnice in zastavljavnice

v Ljubljani, 12. junija 1874.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.